

# Як добувають корисні копалини.



Мета: вміти наводити приклади водойм, гірських порід, корисних копалин та їх використання; розпізнавати і називати гірські породи (пісок, глину, вапняк, граніт), корисні копалини у колекціях; вчити досліджувати властивості гірських порід, складати колекції; презентувати інформацію про природу у вигляді таблиці тощо; розвивати увагу, мислення, мовлення.



## Поміркуй

Чи знаєте ви, звідки привозять на будівельний майданчик пісок?



Пісок, як відомо, є незамінним матеріалом для будівництва, виробництва цегли, скла, а також в інших сферах діяльності. Отримати такий пісок можна різними методами, однак найкращим на сьогоднішній день є гідронамив піску.



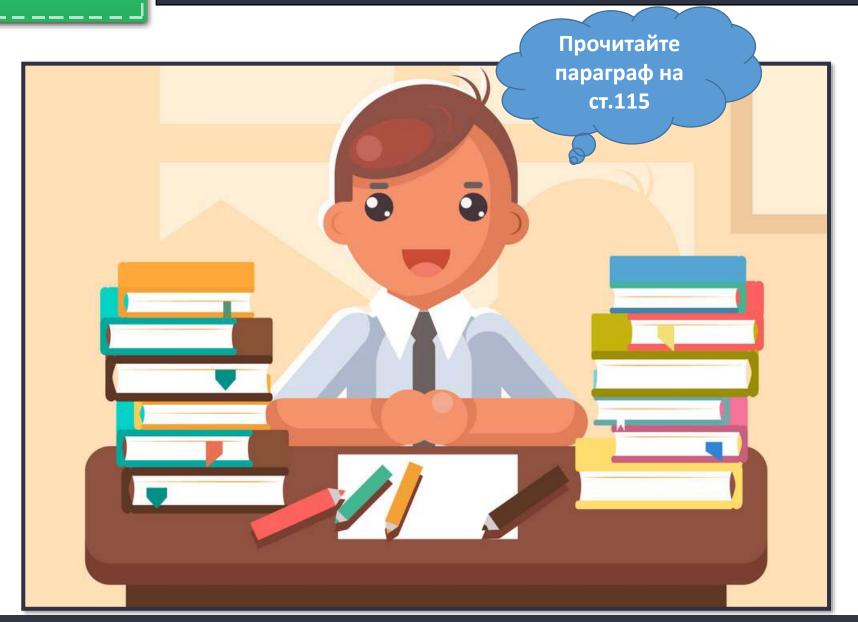
підручник. Сторінка

115

Чи доводилося вам бачити, як видобувають корисні копалини?

Всім.ррtх Кога українська школа Сьогодні 10.11.2022

## Робота з підручником



підручник. **Сторінка** 



#### Бесіда за змістом прочитаного

Чому способи видобутку корисних копалин відрізняються?

Яким чином видобувають торф?

За допомогою чого відбувається видобуток нафти? А природного газу?

Який спосіб видобутку є найбезпечнішим та найдешевшим?







підручник. **Сторінка** 

115

Видобуток торфу

Вугільний кар'єр(відкритий спосіб видобутку)

Установка для видобування нафти



## Робота з підручником

Тверді корисні копалини, які залягають на великій глибині в надрах Землі, як-от вугілля, добувають за допомогою спорудження підземних шахт.



Кам'яну сіль добувають у так званих соляних шахтах.



Підручник. **Сторінка** 



### Робота в парах



Порівняйте шахтний спосіб видобутку корисних копалин і кар'єрний. Чим вони відрізняються? Як ви гадаєте, яке вугілля буде дорожчим — те, що видобували в шахті чи в кар'єрі? Поясніть чому.

підручник. Сторінка

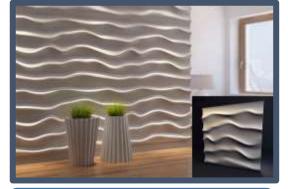


## Поміркуй

Подумайте і назвіть корисні копалини, які можна побачити у вас удома. Яка від них користь?









Природний газ

Підручник. **Сторінка** 

Пісок

Гіпс

Сіль







Торф'яні стаканчики



Глина





### Робота в парах

Використовуючи різноманітні джерела інформації, дізнайтеся, які корисні копалини добувають в околицях вашого міста (села). Складіть розповідь про одну з них за планом:

- 1. Назва корисної копалини.
- 2. Яким способом її добувають?
- 3. Як цю корисну копалину використовують люди? Підготуйте презентацію.





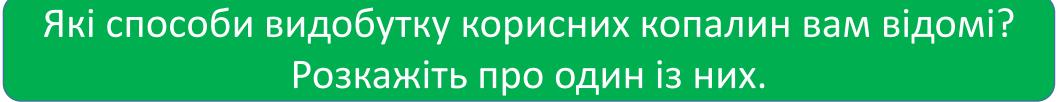


## Поміркуй

Що таке корисні копалини?

Поясніть, чому їх так назвали. Наведіть приклади корисних копалин.

Як їх використовує людина?





<sub>Підручник.</sub> Сторінка



## Практична робота

# Ознайомтеся з колекцією корисних копалин.



Обладнання: колекція корисних копалин, лупа.

- 1. Розгляньте уважно запропоновані зразки корисних копалин. Замалюйте їх у зошиті. Зробіть правильні підписи.
- 2. Складіть опис одного зі зразків. Зверніть увагу на такі ознаки: назва; колір; чи має блиск; чи прозорий; твердий чи пухкий; чи розчиняється у воді; де використовують.
- 3. Заповніть таблицю у зошиті.

підручник. **Сторінка** 

Всім.ррtх Кова українська школа Сьогодні 10.11.2022

## Перегляд відео











#### Робота в зошитах

# Завдання 1

Пригадай, на яких глибинах залягають корисні копалини і припусти, який спосіб видобутку для них характерний. Доповни схему. Наведи по два приклади корисних копалин, які добувають у такий спосіб.



<sub>Зошит.</sub>
Сторінка



#### Робота в зошитах

# Завдання 2

Який спосіб видобутку корисних копалин найбільш небезпечний? Розкажи, що ти про це знаєш.

Найбільш небезпечний — шахтний. В багатьох родовищах вугілля знаходиться на великих глибинах, тому й копати треба глибше, а це призводить до великого просідання землі.

Також біля шахт утворюються терикони — насипи з пустої породи (яка не містить корисних копалин), які можуть досягати величезних розмірів. Породи, з яких складаються терикони, мають здатність до самозапалювання. Температура породи, що горить, досягає 1200°С.

<sub>3ошит.</sub> Сторінка





#### Робота в зошитах

## Завдання 3

Познач ✓ корисну копалину, про яку йдеться.

Ця корисна копалина завжди залягає на поверхні землі, тому її видобувають відкритим способом. Використовують для опалення та як добриво.

кам'яне вугілля



торф

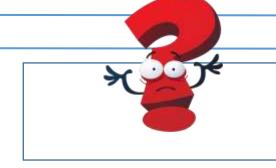
глина

пісок

# Завдання 4

Дізнайся, які корисні копалини залягають поблизу місцевості, у якій ти проживаєш. У який спосіб їх добувають? Намалюй їхні умовні знаки.

<sub>Зошит.</sub> Сторінка





Крихкий, легкий, бурого кольору.
Використовується як паливо або добриво.



Торф





#### Висновок



Корисні копалини – це природні утворення, які людина добуває з надр або з поверхні Землі й використовує в різних цілях. Для видобутку рідких корисних копалин будують свердловини. Тверді корисні копалини добувають у шахтах і кар'єрах.

<sub>Підручник.</sub> Сторінка



У Закарпатській області понад 200 років видобувають сіль.

Шахту використовують для лікування людей із хворобою бронхіальна астма. Підземні палати розташовані на глибині більше 200 м від поверхні землі у товщі соляного пласта.

підручник. Сторінка Всім. pptx Нова українська школа Сьогодні 10.11.2022

### Домашнє завдання



П.с.115-117. 3.с.53 (завд.1-4).